

for de banale udgifter. Inger Hartbys forskning knytter sig til dette og lignende portrætter af den grundtvigianske verden, set indefra.

Hendes bog har sine skønhedspletter. Det må således påkalde undren, at teori-referencerne stort set daterer sig tilbage til 1980'ernes første år (det svarer til at udråbe Hip-hop'erne til ungdomskultu-rens sidste skrig). Inger Hartby er tilsyneladende helt uden kendskab til den kildebrug, som den »ny kulturhistorie«

betjener sig af. Denne ville givetvis have åbnet for nye anvendelsesmulighe-der for hendes kildemateriale og have lettet hende for de anfægtelser ved-rørende levnings- og beretningsaspek-ter, som hun sine steder ventilerer.

Som helhed er der dog ikke tvivl: In-ger Hartbys bog kalder på respekt; ikke mindst ved at løfte sløret for en række hidtil næsten unævnelige forhold i de grundtvigianske miljøer.

Niels Kayser Nielsen

HÅNDBØGER OG HJÆLPEVIDENSKABER

Hans H. Worsøe: *Slægtshistorie i Søn-derjylland – en vejledning*. (Historisk Samfund for Sønderjylland, 1999). 165 s., 178 kr.

Med denne udvidede og opdaterede ud-gave af den oprindelige bog fra 1983 har ikke alene slægtsforskere, men også andre, som arbejder med sønderjysk hi-storie, fået en nyttig indgang til de særlige kildemæssige forhold, der her gør sig gældende.

Som det fremgår af bogens titel, er det slægtshistorie, som er udgangspunk-tet, og den første del rummer derfor også helt naturligt en kortere gennem-gang af de slægtshistoriske grundbegre-ber (anetavle, efterslægtstavle osv.). Størstedelen af bogen er dog en beskri-velse af forskellige kilder og kildetyper. Efter et afsnit, hvor blandt andet forhold-

dene omkring de sønderjyske kirke-bøger og folketællinger bliver behand-let, er der et par gode afsnit om kilder til ejendomshistorie og til landbefolknin-gens historie. Også introduktionen til særlige befolkningsgrupper og er-hvervs historie bør nævnes.

Sidst i bogen bringes en række nyt-tige adresser. Der er både adresser på lo-kalhistoriske arkiver i Sønderjylland samt en ajourført liste over arkiver og kirkebogskontorer i området syd for den danske grænse.

Karakteristisk for bogen er, at den in-deholder et væld af fakta om kilderne samt henvisninger til relevante registra-turer og udgivet litteratur. Som tidligere landsarkivar i Aabenraa har Hans H. Worsøe demonstreret en utrolig indsigt i de specielle sønderjyske arkivforhold.

Svend-Erik Christiansen